

TELEGRAPHIC ROMAN.

Телеграфъ есе де дое орі пе септемънъ: Мерквреа ши Съмъта. — Пренъмерациънеа се фаче дн Сивіѣ ла еспедитъра фоіеі; пе аффаръ ла Ч. Р. поще, къ вані гата, прин скрисорі франкате, адресате кътре еспедитъръ.

№ 10.

АНДЛЪ I.

Прецілъ пренъмерациънеі пентрз Сивіѣ есте пе анъ 7. ф. л. м. к.; еар пе о жъмътате де анъ 3. ф. л. 30. кр. — Пентрз чеделлате пъріі але Трансилваніі ши пентрз провинціеле дн Монархіѣ пе анъ 8. ф. л. еар пе о жъмътате де анъ 4. ф. л. — Інсерателе се пльтескѣ къ 4. кр. шірълъ къ словетъ мичі.

Сивіѣ 4. Феврѣаріѣ 1853.

Агрікултуръ. Економіа де къмпѣ.

II.

Есте маре фолосълъ че попорълъ ротънъ агріколъ аръ потѣ довьнді прин дивъдътуръ ши поведе къ гласъ виѣ дела омені іскъсіці дн лъкрареа економіеі де къмпѣ; есте секъръ ресълтатълъ ла каре аръ потѣ ажъпце ши прин чітіреа скріерілоръ ши кърцілоръ пълка-те де агрономіі практичі: дар афаръ де ачестеа маі снтъ ши алте мѣжлоче прин каре агрікултуръ се рідікъ ла о старе днфлорітъ, ши днтре ачестеа локълъ челъ днтънъ длъ окъзпъ соціетъціле агрономіче.

Декъндъ с'аѣ петрѣсѣ омені де адеверълъ ачеста, къ къ потері зпите се факъ лъкрърі марі, пѣ есте нічі о ратъръ де активітатеа о-менескъ, пентрз а къріа днтрепрінде се пѣ съ фіе форматъ соціетъці. Феноменълъ ачеста есте о зрмаре а кълтгреі днапнтате, ши пентрз ачееа къ кълъ зпъ попоръ есте маі кълтиватъ, къ атътъ пѣтеръ ши маі мълте соціетъці де ачестеа де тотъ фелълъ. Ши днтр'адеверъ, ачесте днсоцірі де възъ воіѣ а маі мълторъ омені пентрз довьндіреа зпѣі скопъ фолосіторіѣ, резнндъ маі мълте таленте, кзнощіце, есперіенціі, ши къ зпъ кълвнтъ маі мълте потері, снтъ тотъдезна дн старе де а фаче маі мълтъ де кълъ чееа че аръ потѣ фаче зпъ омъ сінгръ, сѣѣ ши маі мълці кълндъ пѣ лъкръ дн армоніѣ ши дзпъ зпъ планъ. Дзпъ патъра зпоръ ассемене соціетъці есте днведератъ, къ прекъм с'аѣ форматъ днсоцірі пентрз есплоатациънеа індустріеі, а коммерціалзі, а артелоръ ши а щіпцелоръ, а тревзітъ съ се формезе ши пентрз десволтареа ши перфекцізнареа агрікултурей. Фіндъкъ прин соціетъціле агрономіче пѣ пѣмаі кълтгра, дндестълареа ши ферічіреа попорелоръ креще, чі принтр'ачеста кіар ши потеряа статълзі спореще ши се днтмълцеще, Стателе днкъ се ітересезъ де ассемене днсоцірі, ши кълндъ се формезъ, ле днкъраціазъ, ле спріжіне, ши ле дъ ажъжторіеле де каре потъ авѣ тревзіцъ.

Дн монархіа австріакъ маі мълте попорѣ аѣ соціетъці агрономіче органісате ши активе, каре дши днтревозіцезъ къ фолосъ мінънатъ потеріле спре редікареа ши днфлоріреа агрікултурей. Оре пѣ с'аръ потѣ ши п'аръ тревзі ши попорълъ ротънъ съ се фолосескъ де о ассемене днсоціре, спре а'ши есплоата маі бине економіа сеа де къмпѣ, сінгрълъ ісворъ де кълтгра, дндестълареа ши ферічіреа сеа? Ворбндъ де о соціетате агрономікъ, пѣ днцелецетъ къ маі мълці омені аръ тревзі съ се днсоціескъ пентрз ка съ лъкре пълтълъ дн комъне; пентрз къ пікърі пѣ се потривеще маі бине ка ачі адеверълъ ачеста: къ донна мълтіпль пѣ е възъ. Ачеі каріі врѣѣ съ іае парте ла о ассемене днсоціре, потъ с'ши лъкре пълтълъ лоръ неопріці де німене; ши пѣ е нічі тогмаі тревзіцъ неаппъратъ ка фіекаре метърз алъ соціетъці съ фіе економъ де пълтълъ. Скопълъ зпѣі ассемене соціетъці есте ка съ адъкъ дн агрікултуръ астфелъ де днлеспірі, днтвъпътъцірі ши перфекцізні, пе каре зпъ омъ сінгръ пѣ е нічі одатъ дн старе де а ле адъче. Де сфера зпѣі соціетъці агрономіче се цінъ пзкктеле зрмъторіе: Маі днтънъ тоці метърі днсоціці дши комънікъ есперіенціеле лоръ фълкъте дн агрікултуръ деспре обіектеле пельмърїте, рарі, імпор-танці, пентрз ка съ се кълте кълселе лоръ, ши аппоі съ се дедъкъ регъле орі пентрз довьндіреа зпѣі фолосъ маі маре, сѣѣ пентрз днкъпцізнареа даънелоръ. Ачесте комънікацізні се факъ днтънъ къ адевератъ пѣмаі днтре метърі соціетъці; дар маі пе зрмъ се днтпъртъшескъ пълкълзі спре днвъдетъра ши фолосълъ лзі. Дзпъ ачеста соціетатеа къ кіелъеліе селе фаче черкърі ши есперіенте

позе сѣѣ къ планте ши віте орі алте анімалі неовічъзїте, орі къ машинѣ ши інструменте позе, сѣѣ къ методѣ позе де а кълтіва плантеле ши вітеле, ши де а днтревозіца машинеле ши інструментеле. Ачесте черкърі ши есперіенте ле факъ метърі соціетъці дн пълтълъ ши економіеле лоръ пропріі, ши аппоі ресълтателе че се довьндескъ се факъ кзноскъте спре щіпца ши днтревозіцареа пълкълзі. Кълндъ зпеле продъкте п'аѣ кълтареа ши прецілъ кълвінціосъ ачі дн цѣръ не локъ, соціетатеа кълтъ алте дръмърі де десфа-череа лоръ прин релациънеле дн каре се пѣнъ къ търъгрїле, негоці-торіі ши тревзіцеле алторъ попорѣ. Спре а днкъраціа продъкці-неа агріколъ ши а'ї да своръ, соціетатеа хотъраце преміі ши рес-пльтірі, пе каре ле днтпарте ла агрікулторіі активі ши іскъсіці пентрз продъктеле позе сѣѣ ши пентрз челе векі кълндъ снтъ възъ ши фрѣмосе, прекъм ши пентрз врѣзпъ модъ поѣ де кълтгра врѣзпѣі продъктъ. Ачесте преміі днтпърціте къ месъръ, кзнощіцъ ши къ дрѣнтате, сервескъ фърте мълтъ спре опорѣ ши днкъраціаре. Дн-сфършігъ, дѣкъ соціетатеа арѣ локъ ши днлеспіре, еа днттеміазъ коллекцізні де продъкте, де моделе ши де кърці, акърора днтревоз-іцаре есте де зпъ маре фолосъ пентрз Економіі де къмпѣ. Пентрз ка остепелеле соціетъці съ айвъ ресълтатълъ челъ маі дорітъ, еа тре-взе с'ши пълкълче тотъдезна тотѣ лъкръріле селе прин газете сѣѣ врощіре, пентрз ка фолосълъ съ се лъдескъ ла тотъ пълкълъ агріколъ. Есте днведератъ къ пентрз а потѣ соціетатеа съ ажъп-гъ ла скопълъ сѣѣ, дн фаче тревзіцъ съ айвъ дн діспосіцізне ши вані; дар ачестіа се потъ адъна принтр'о контривъзізне де възъ воіѣ че фіекаре метърз алъ соціетъці се ва дндатора а да пе тотъ а-пълъ. Органісацінеа зпѣі ассеменеа соціетъці агрономіче есте зпъ лъкръ фърте зшоръ. Дндатъ че се гъсескъ метъріі каріі врѣѣ съ іае парте ла о днсоціре атътъ де фолосіторіѣ, се факъ статътеле спре а се свъщерне ла аппровацізнеа дналтълзі Гъвернъ. Прин статъте се хотъраце тімпълъ ши локълъ знде се адънъ со-ціетатеа, се діспъне тотъ сфера лъкрърілоръ еі, ши соціетатеа примндъ сффлетъ інтръ дн віацъ.

Нѣ е дндоелъ, къ о ассемене соціетате ла попорълъ ротънъ ва авѣ а се лъпта ла днченптъ къ мълте тревзіці ши педіче; дар прин зелъ ши стървіцъ се ва днттеміа къ днчетълъ, ва проспера, ши ши ва ревърса фачеріле селе де бине ассъпра агрікултурей попо-рълзі ротънъ, спре днтмълціреа ферічіріі лзі ши спре крещереа по-теріі статълзі.

Монархіа Австріакъ Трансилваніа.

Сивіѣ 2 Феврѣаріѣ. Маіестатеа Сеа ч. р. Апостолікъ къ Прѣ дналтъл емісѣ дн 29 Іанъаріѣ а. к. с'а дндзратъ прѣ граціосъ а де-пъті пе D. Фрідеріхъ Лъчі фостълъ пълъ акъта прешедінте ла ек-сакторатълъ камерале дн Сивіѣ, де Прешедінте ла ексакторатълъ де статъ алъ Трансилваніеі; іаръ пе D. Іосіфъ Поршінскі фостълъ консълторъ де Раціъне дн Галіціа ши реферінте ла дналтъл Гъвернъ чівіле ши млітаре де аічі, де Віче-прешедінте тотъ ла ачелъ ек-сакторатъ.

— Пе ла поі с'а маі лъцітъ днкъ ши файма къ днтре DD. Ре-ферінці де гъвернъ ар маі фі днкъ 4 денъміці де консілері де локо-цінці.

— Ла D. Лівраріѣ Крапс дн Сивіѣ а ешітъ десъвт тѣскъ дн літѣа дерманъ „Прескъртаре енциклопедікъ а щіпцелоръ камералістиче“ де D. Хенріхъ Смідт Професоре п. о. дн Академіа де дрѣп-търі дн Сивіѣ, ши кавалеръ алъ ордінелзі Франціскъ Іосіфъ, кареа

